

To'on yó'o kí'an ni taa San Pablo ni sa'an noó na ñoo Éfeso

Ká'an Pablo ndisá'án

¹ Yu'ü kúú Pablo, ta kúúí iin apóstol, na né'e to'on Jesucristo, tát^o'on kí'o kóni mií Ndios. Ta ká'an yu'ü ndisá'án xí'ín ndo'ó, na ndéi ñoo Éfeso, ndo'ó na kúú ñayuu Ndios, ndo'ó na ndítá toon xí'ín Cristo Jesús. ² Ta mií tatá yo Ndios xí'ín sato'o yo Jesucristo ná kee na ña maní xí'ín ndó, ta nakí'o na ña koo va'a ini ndo.

Kí'o dí'a ni kemáni Ndios yo

³ Ná natiin Ndios, na kúú tatá sato'o yo Jesucristo, ndidaá tá'an ñañó'ó. Mií ná ni kemáni ná yó xí'ín ndidaá ña va'a ió noo ná, ta nda noo ió na nda induú ni tända'á ná ña ni kixian sa'á ña ni kee Cristo. ⁴ Ta nda rá kó ñá'ä kasá'á sa'ä ñayuu, nda daá vá ni kaxi na yó sa'ä Cristo, dá ná kakuu yó na koo vii, na kóó kuachi noo mií ná. ⁵ Ta sa'á ña kú'ü ini na sa'ä yo, sa'á ñoó nda daá ni chikaa ini na ña kakuu yó de'e mií ná sa'ä Jesucristo, chí kí'o dión ni nata'an ini mií ná kee na. ⁶ Dión ni kee na, dá kí'an ná nakí'o yó ñañó'ó noo ná sa'á ña maní ká'ano ni kee na xí'á, dá ná natiin va'a na yó sa'á de'e maní ná. ⁷ Chí xí'ín niij de'e na ni taó xóo na yó noo ña kánian ndo'o yó sa'á kuachi kée yó, ta ni ku'ü ká'ano ini na sa'ä yo, chí ká'ano nda'o ña maní ni kee na xí'ín yó. ⁸ Ta sa'á ña maní ká'ano ni kee na xí'ín yó, sa'á ñoó ni'i yo ña koo ndichí

xíxi yó xí'ín ñaq kaon koo ñaxintóni yo, ⁹ dá chi ni xí'o na ñaq ni kändaaq ini yo sa'á ñaq ni chikaq ini na kee na, tá'an ñaq ni sa io de'é noo ná, chi ki'o dión ni nata'an ini na. Ta ndidaá ñaq yó'o kúu ñaq ni chikaq ini na kee na. ¹⁰ Chi tá ná xinkoo kuú ni kaxi mií ná, ko'on na nachi'i na ndidaá tá'an ñaq a tixi ndá'a Cristo, dá dándáki ñaa ná, miíán kián ñaq ñó'o induú, o miíán kián ñaq ió noñó'o yó'o.

¹¹ Ta sa'á mií Cristo ni kaxi Ndios yóó, dá chi nda míí sa'á ni saki na ñaq ni'i yo ñaq va'a noo ná, tátó'on ki'o ni chikaq ini na, chi kée na ndidaá ñaq a tátó'on ki'o kóni mií ná, ¹² dá natiin na ñaq ñó'o sa'á ndu'u, na Israel, chi ndu'u kúu na sa daá ndáti kasaq Cristo. ¹³ Ta dión ni ndo'o, sa'á Cristo ni seídó'o ndó to'on va'a ñaq ká'an ñaq kuu kaki ndó tá ni kandisa ndó ñaq. Sa'á ñqó ni ni'i ndo Espíritu ij Ndios tátó'on ki'o ni xí'o na to'on na noo yo. Ta na yó'o kúu tátó'on iin sello, ñaq ná'á ñaq kúu ta'ani ndó ñayuu Ndios. ¹⁴ Ta sa'á ñaq ió Espíritu ij ná ini yo, ñqó kílan ná'á ñaq natiin yó ñaq ni kaa tatá yo Ndios ki'o na noo yo tá ná kasandaá kuú nakuaka na ñayuu mií ná kandei na noo ió na, dá natiin na ñaq ñó'o sa'á ndidaá ñaq maní ni kee na xí'ín ñayuu na.

Xíka Pablo ñaq maní noo Ndios ñaq ná ki'o na ñaq koo ndichí yo noó ñaq'a mií ná

¹⁵ Sa'á ñqó, tá ni kändaaq inij ñaq ndíta ndaaq ndo xí'ín ñaq kándezé iní ndo sato'o yo Jesús, ta kú'u ta'ani ini ndo sa'á ndidaá ká na kúu ñayuu Ndios, ¹⁶ nda daá, ta nda viti ko sa tuu ta'on yu'u ñaq naki'oi ndivé'e noo Ndios sa'a ndo, chi daá kuití ndíko'on inij ndo'o noo ká'in xí'ín ná, ¹⁷ na kúu Ndios noo sato'o yo Jesucristo, na kúu tatá yo, na kánian

natiin ndidaá ñañó'ó. Chi xíkai noo ná ña nakí'o na ña koo ndichí ndó, ta ki'o na ña katóni va'a iní ndo, dá kasandaá ndó kana'á va'a ndó mií ná. ¹⁸ Ta xíkai ta'anii noo ná ña ná dátoon ná ñaxintóni ndó, dá ná kana'á ndó sa'á tandeé iní, ña kían ní nakana na ndó'ó natiin ndó, ta kana'á ta'ani ndó ndí ki'o ndato ña va'a ko'on ná ki'o na noo ndó, tá'an ña ko'on ná ki'o na noó ñayuu mií ná, ¹⁹ ta katóni ta'ani ini ndó ndí ki'o ká'ano ndéé kómí ná, tá'an ña kékchóon na, dá chindeé ná yóó, na kándisa ñaá. Ta mií ndéé yó'o ní kechóon Ndios, ²⁰ dá ní dánátaki na Cristo tein na kúú ndii, ta ní chikqo ñaá ná xoo kuá'a ná nda noo ió ná induú. ²¹ Ta kómí ná choon satá ndidaá tá'an taa né'e choon ná'ano, xí'ín satá ndidaá taa dándáki, xí'ín satá ndidaá taa ndítá noo, xí'ín satá ndidaá taa kúú sato'o. Ta kómí ná iin kuu ndáya'i cháá ká o duú ndidaá ká ñayuu. Ta o duú ñayuu yó'o oon ni kíán dión, nda ñayuu vei chí noo kakian dión. ²² Chi ní nachi'i Ndios ndidaá tá'an ña'a tixi sa'a Cristo, ta ní chikani ñaá ná kakuu na diní noo ndidaá ná kúú kuendá mií ná. ²³ Ta ñayuu yó'o kúú yikí koño Cristo, ta dáxino na ña kóni ná xí'ín ñayuu ná, chi iin tó'ón mií ná kúú ná dáxino ndidaá tá'an ña'a tátó'on kánian kooan.

2

*Ní dakáki Ndios yo sa'á ña maní ní kee na xí'ín yó,
ta o duú sa'á ña va'a kée yó*

¹ Ta ní sa'an Ndios ní dánátaki ná ndó'ó, chi ndii va ní sa kuu ndó noo ná sa'á ña ko ní sá seídó'o ndó choon sa'ándá ná, xí'ín sa'á ña ní sa kee ndó kuachi. ² Chi sa kee ndó kuachi yó'o tá satá tátó'on kée ná kúú kuendá ñayuu yó'o, ta sa kee ndó ña kóni ña né'e choon noo táchí káa, tá'an ña dándáki

ñaxintóni ñayuu kó seídó'o choon sa'ándá Ndios. ³ Ta ndidaá vá yó ní sá kee dión tá satá, chí sá xionoo yó sá kee yó ñá kóni ñíi yo, chí sá kee yó ñá kini kónjan xí'in ñá kini sá katoó ñaxintóni yo. Ta sa'á ñá sá kuu yó ñayuu kómí kuachi, sá'á ñoó sá xído ini Ndios sá xini ná yó tátó'on kí'o ndó'o ta'ani ndidaá ká ñayuu kó ná'á ñaá. ⁴ Tido ká'ano nda'o ini Ndios, ta kú'u nda'o ini ná sa'a yo, ⁵ dá chí va'ará ndii ní sá kuu yó noo ná sá'á kuachi sá kee yó, tido ní xi'o na ñá ní nataki yo noo ná, ta takí yo xí'in Cristo viti. Dá chí sá'á ñá maní ní kee na xí'in yó, sá'á ñoó ní káki yó noo ñá kánian ndo'o yó sa'á kuachi kée yó. ⁶ Ta ní nataki dáó yó xí'in ná ní kee Ndios, ta ní náchindei ta'ani na yó nda induú xí'in Cristo Jesús. ⁷ Ta dión ní kee na xí'á, dá daá kuití na'a ná ndi kí'o ví ká'ano ñá maní ní kee na xí'in yó, chí ní kee na ñá va'a xí'in yó sá'á ñá ní kee Cristo Jesús. ⁸ Chí sá'á ñá maní ní kee Ndios xí'in ndó, sá'á ñoó ní dákáki na ndo'ó sá'á ñá kándéé iní ndó Jesús. Ta kó ní dákáki na ndo'ó xí'in ndéé mií ndó, chí kíán iin ñá maní ní kee na xí'in ndó, ⁹ chí kó ní dákáki na ndo'ó sá'á ñá kée ndó ñá va'a, dá kíán ni iin tó'ón ndó ná o chíndaya'i mií ndó. ¹⁰ Dá chí mií vá Ndios kúú ná ní káva'a ñaá, ta sá'á ñá ní kee Cristo Jesús, sá'á ñoó ní káva'a na yó ñá kíán kee yó ñá va'a, tá'an ñá ní chikaaq ini ná kee yó nda mií sa'a.

Ndéi va'a yó xí'in iin rá iin yó sá'á ñá ní kee Jesús sa'a yo

¹¹ Ta o sá nándodó ndo'ó, ná kó kúú ná Israel xaan, ñá tá sata ní kaa ná Israel ñá kúú ndo'ó, "na kó ní ta'anda ñíi." Dión kaá ná chí kúú ná ná ní ta'anda ñíi, ta sá'á ñoó ká'án ná ñá kúú ná ná

ñoo Ndios, tído xí'ín ndá'a taa va ni ta'anda ñii ná. **12** Ndá tiempo satá ñoo kó ni sá kuu ndó kuendá Cristo, sa'a ñoo ni iin kuu vá kó ni kasandaá ndó kakuu ndó ná ñoo Ndios táto'on kúú ná Israel. Ta ni lú'u ví kuendá kó ni sá komí ndó noó to'on ni xi'o Ndios noó ñayuu ná. Ta ni lú'u ví tandeé iní kó ni sá komí ndó ni sá ndei ndó ñayuu yó'o, ta ni kó ni sá na'á ví ndó ndá yoo kúú Ndios tákí. **13** Tá satá kó ni sá na'á ndó Ndios, xíká sa ndei ndó noo ná. Tído viti, ndíta ndó xí'ín Cristo, sa'a ñoo ni natuu yati ndó noo Ndios sa'a ñá ni xita niij Cristo sa'a ndo.

14 Chi mií Cristo kúú ná ni náchindei va'a yó, sa'a ñoo ná ñoo Israel xí'ín ná kó kúú ná Israel, ni nduu na iin tó'ón ñoo ni kee Cristo, dá chi ni sa'an ná ni ditá ná ñá sa kedaá xí'ín ná sa xini u'u tá'an na. **15** Ta sa'a ñá ni xi'i Cristo, sa'a ñoo ni dandí'i na ley xí'ín choon sa'ándaŋ. Ta kí'o dión ni ndee na ñayuu Israel xí'ín ná kó kúú ná Israel iin tó'ón vá, dá kakuu na iin tó'ón ñayuu saá, dá ná koni na kandei va'a na. **16** Ta sa'a ñá ni xi'i ná ndika cruz, sa'a ñoo ni náchindei va'a na ñayuu Israel xí'ín ná kó kúú ná Israel xí'ín Ndios, chi sa'a ñá ni xi'i Cristo ndika cruz, sa'a ñoo ni ditá ná ndidaá ñá sa kedaá xí'ín ná sa xini u'u tá'an na.

17 Ni kii Cristo ñayuu yó'o, ta ni dáná'a ná to'on va'a ñá xi'o ñá kandei va'a yó xí'ín Ndios, ta ni dáná'a naán noo ndo'ó, ná ni sá ndei xíká noo Ndios, xí'ín noó ndu'u, ná ndéi yati noo Ndios. **18** Chi sa'a ñá ni kee Jesús, sa'a ñoo ná Israel xí'ín ná kó kúú ná Israel ni ni'i ñá ndu'u yó noo ió tatá Ndios kée iin tó'ón ná kúú Espíritu ij.

19 Sa'a ñoo kó kúú ká ndó ná tukú o ná xíonoo ndava'a. Dá chi ni ni'i ndó ñá kakuu ndó ñayuu Ndios, ta ni ni'i ta'ani ndó ñá kakuu ndó kuendá

na ve'e na. ²⁰ Ta noó to'on ni dñaná'a na kúú apóstol, xí'ín to'on ni dñaná'a na sa kuu profeta ni sa kuíta iin rá iin ndó. Ta mií Jesucristo kúú yuú titó ndáya'i kúú do'o ve'e, ²¹ chi xí'ín mií yuú ñoo luu kasá'á kátó tá'an sa'a vé'e káva'an kua'an xinkooan kakuan iin ve'e ño'o ij sato'o yo Jesús. ²² Ta xí'ín mií ná sá káva'a ndó kua'ān ndó, dá xino ndó kakuan ndó iin ve'e noo koo Ndios kée Espíritu ij ná.

3

Ní chikani Ndios Pablo ña dán'a na noó na ko kúú na Israel

¹ Ta yu'u, Pablo, kéchónon sa'a choon yó'o. Nákaai ve'e kaa viti sa'á ña dánal'i to'on Cristo Jesús noo ndo'ó, na ko kúú na Israel. ² Ta sa ni ni'i to'on ndó ña ni xí'o Ndios choon noo yú'u ña kían chindeeí ndo'ó, dá ni'i ndo ña mani xí'o na noo ndo. ³ Ta ni na'a túu Ndios ña ni sa io de'é noo ná noo yú'u. Ta sa ni taa va yu'u cháá sa'a ña yó'o kosaqan noo ndo. ⁴ Tá ka'i ndo ña, dá kandaq va'a ini ndo ña ná'á yu'u ña ió de'é noo Ndios, ña ká'ān sa'a Cristo. ⁵ Ta ko ni xí'o na ña kandaq ini ñayuu sa ndei sa na'á sa'án. Tido viti kándaq ini na kúú apóstol xí'ín profeta na sa'á ña yó'o kée Espíritu ij Ndios. ⁶ Tá'ān ña sa io de'é ñoo kían kaá ña natuin ta'ani ndo'ó, na ko kúú na Israel, ña va'a ko'on Ndios ki'o na noo na Israel, ta ndee na ndo'ó iin to'ón ñoo xí'ín na ñoo Israel, ta koo ta'ani ta'i ndo noo ña ni kaa Ndios ki'o na noo na Israel sa'á ña ni kee Cristo Jesús, tátó'on ki'o ká'ān to'on va'a ká'ān sa'a ná. ⁷ Ta ni chikani Ndios yu'u ña kían dánal'i to'on yó'o, chi choon yó'o

ni kemáni ná yu'u, ta xí'ín ndéé mií ná kándééí kéei ña.

⁸ Ta va'ará kúú yu'u ná ló'o cháá ká noo ndidaá ká ñayuu Ndios, tído ni xí'o na choon yó'o noó yu'u, ña kían dána'i noó ná kó kúú ná Israel ndi kí'o ná'ano ña va'a xí'o Cristo, ⁹ ta kí'oi ña kandaä ini ndidaá ñayuu sa'á ña ni chikaä ini Ndios kee na nda míi sa'a, tá'an ña ni sa io de'é noo ná, ta mií ná kúú ná ni kavä'a ndidaá tá'an ña'a. ¹⁰ Kí'o dión, dá na'a yóó, ná kúú kuendá Jesús, ndi kí'o ká'ano ña ndichí kómí Ndios, dá kían kandaä ini ña kómí choon xí'ín ña dándáki chí induú sa'án. ¹¹ Chi kí'o dión ni chikaä ini Ndios kee na nda rá kó ñá'a kavä'a ñayuu yó'o. Ta xí'ín ña ni kee Cristo Jesús, ná kúú sato'o yo, ni daxínkoo na ña ni chikaä ini ná kee na. ¹² Ta viti ió tandeé iní noo yo, ta nónó noo yo nakuita yó noo Ndios sa'á ña kándéé iní yo Jesús. ¹³ Sa'á ñoó seí nda'ávíli noo ndo ña ná dá'a ni ndiko ndó sa'á ña ndó'o níóí sa'á ña dána'i noo ndo'ó, dá chí ña va'a mií ndó kíán.

Kóni Pablo ña kandaä va'a ini yo ndi kí'o kú'u ini Jesús sa'a yo

¹⁴ Sa'á ñoó nákuíin xítíí noo Ndios, ná kuu tatá sato'o yo Jesucristo, ká'in xí'ín ná. ¹⁵ Ta mií ná kúú ná xí'o iin kuu noo ndidaá ñayuu ná, á mií ná ndéi na induú o noñó'o yó'o. ¹⁶ Ta xíkai noo ná ña tátó'on kí'o ió kuä'á ña kuiká ná chí induú, kí'o dión kendakí ná ndo'ó xí'ín ndéé ká'ano kómí míi ná, dá ná koo ndee iní ndo kee Espíritu iij ná, ¹⁷ dá ná koo Cristo níó ndo dándáki na sa'á ña kándéé iní ndo ná, dá ná kuíta toon ndó xí'ín ña kú'u ini ná sa'a yo, ta kandiko toon ndóan, ¹⁸ dá kandeé ndó kandaä va'a ini ndo xí'ín ndidaá ká ñayuu Ndios

ndi ki'o ká'ano ña kú'u ini Cristo sa'a yo, ta ndi ki'o kánján, ta ndi ki'o konóan, ta ndi ki'o dikóan, ¹⁹ dá kasandaá ndo kana'a va'a ndó ndi ki'o kú'u ini Cristo sa'a yo, va'ará ko kández ta'on ñaxintóni yo kandaa ndi'i inian sa'án. Ta ki'o dión xíkai nooná, dá nakutí ndó xí'in ñaxintóni Ndios.

²⁰ Ta mií ná kúu na kómí ndéé ká'ano, ta kández ná kée na cháá ka ña'a noon ndidaá ña xíka yo noon ná o ña kasandaá ñaxintóni yon nakani inian, dá chí sa'a ña ió ndéé ná iní yo, sa'a ñoo kée na ña'a ná'ano xí'in yo. ²¹ Ta ná natiin mií ná ndidaá ñaño'ó noon ná kúu kuendá na, ta sa'a mií Jesús daá ná natiin naño'ó, ta ki'o dión daá kuití ná natiin nañan. Dión ná koo.

4

In tó'ón vá ni nduu yó ni kee Espíritu ii Ndios

¹ Nákaa yu'u ve'e kaa sa'a ña né'i to'on Jesús, na kuu sato'o yo, ta seí nda'ávij noon ndo ña ndi'i ini ndo kendísá'ano ndó táto'on ki'o kánian kee na ni kana Ndios xoo mií ná. ² Nda'í koo ini ndo, ta va'a koo ini ndo, ta kueé ná koo ini ndo, ta ki'o ndeé iní ndo sa'a iin rá iin ndo sa'a ña kú'u sáta'an ini ndo sa'a ndo. ³ Ta koo ini ndo ña iin tó'ón ná kakuu ndo, chí mií Espíritu ii Ndios kúu na xí'o ña kandei ndo dión, sa'a ñoo koo ini ndo kandei va'a ndó xí'in iin rá iin ndo. ⁴ Dá chí iin tó'ón vá ni nduu yó, ta iin tó'ón vá Espíritu kómí yó, ta iin tó'ón ta'ani tandeé iní kían ni nakana ñaá Ndios natiin yó. ⁵ Dión ta'ani iin tó'ón vá kúu sato'o yo, ta iin tó'ón kúu ña ndaa kández yó, ta ni sodo ndúta yo sava'a sa'a ña kández iní yo Jesús, ⁶ ta iin tó'ón vá kúu Ndios, na kúu tatá ndidaá yó. Ta mií ná kúu na kómí choon

satq ndidaá yó, ta mií ná kúú nq kédaá, dá kandá yo noq choon na, ta ió nq ini ndidaá yó.

7 Ta iin rá iin yó nq natiin nq katq'a yó kee yó iin choon noq Ndios tátq'on kq'o nq chikaq ini mií Cristo dasá náan noq iin rá iin yó. 8 Sa'q á ñoó ká'qan tuti iq Ndios di'a:

Tá nq kaa na ndq noq díkó, dá ndáka na tqa sq nqá xí'qín ná kua'qan nq.

Ta nq dasá ná nq va'q a noq iin rá iin ñqayuu nq.

9 ¿Ndiva'a ká'qan tuti iq Ndios nq nq kaa na noq díkó, ká'qan ndó? Dión kaáqan, dá chi dinñó'ó nq noo na nq kii na ndq noq ninq cháá kq noñó'ó yó'o.

10 Ta mií ná kúú nq nq noo nq kixi noñó'ó yó'o, ta mií ná kúú nq nq kaa tuku ndq noq díkó, dá dákutí ná ndidaá kúú xí'an xí'qín nq ndato kée na. 11 Ta mií vá ná kúú nq nq xi'qo noq iin rá iin yó nq katq'a yó kee yó iin choon noq Ndios, chi nq kee na dao yó nq kakuu yó apóstol, dá kane'e yó tó'on Jesúś, ta dao kq yo kakuu profeta, ta dao kq yo kakuu

ná xíonoo dána'q sa'q Jesúś, ta dao kq yo kakuu ná ndáka nq kúú kuendá Jesúś, ta dao kq yo kakuu ná kandita dána'q. 12 Ta kq'o dión nq kee na xí'qín yóó, ná kúú ñqayuu Ndios, dá katq'a yó kechóon yó noq ná, dá koni yo dákua'ano yó iin rá iin nq kúú kuendá Cristo xí'qín tó'on Ndios, 13 dá ví kasandaá yo kakuu yó iin tó'ón noq nq kándéé iní yo de'e Ndios, xí'qín noq nq ná'á yó sa'q ná. Ndi'i, dá koni yo kasandaá yo ndq noq kóni Ndios, chi kasandaá

yo kakomí yó ñqxintóni tátq'on kq'o kúú ñqxintóni Cristo. 14 Dá kíqan, ná dá'a ni ndo'o yó tátq'on ndó'o takuálí, chi vitá ini xi, sa'q á ñoó xoo di'a xoo di'a kua'qan ñqxintóni xí kée nq tó'ón dána'q dao tq mañá. Chi tqa yó'o kúú rq kéndaq rq nq tó'ón dána'q

ra, dá kandeé rá dánda'í ñaaá rá xí'ín ña mañá t̄i'a ra. ¹⁵ V̄a'a kaqan ná ndik̄o yo ña ndaa xí'ín ña kú'u ini yo sa'q̄ dao k̄a ñayuu, dión keeá, dá ná kua'ano yó koo yó tát̄o'on k̄i'o kóni Cristo, n̄a kúú din̄i noo yo. ¹⁶ Ta kúú yó tát̄o'on yikí koño n̄a. Chi tát̄o'on k̄i'o ndó'o yó xí'ín yikí koño mií yó, ña nákat̄o tá'an xí'ín tuchi yo, ta chíndeé tá'an, dá sá'anoan kua'q̄an, k̄i'o dión ndó'o yó xí'ín Jesús, chi mií ná kúú n̄a dákuá'ano yó, dá kat̄i'a yó ku'u ini sa'q̄ sát̄a'an yó.

Ná koo iniq̄ keeá tát̄o'on k̄i'o kóni Jesús

¹⁷ Xí'ín choon n̄i xí'o sato'o yo Jesús noój̄, sa'ándái choon noo ndo ña ná dá'a k̄a ni kee ndó tát̄o'on kée ñayuu k̄o ná'á Ndios, chi kée na ndidaá ña nóo ndáki ini n̄a, ¹⁸ chi kómí ná iin ñaxintóni íin naá, ta xíká vá ndéi na noó ña kóni Ndios, chi k̄o ná'á ta'on na sa'á ña'a Ndios sa'á ña káxí nda'o níó ná. ¹⁹ Ta sa'á ña k̄o xíká'an k̄a noo ná, sa'á ñoó n̄i náki'o na mií ná noo ndidaá ña kini xí'ín ña ka'an noo, chi n̄i náki'o na mií ná noo ndidaá k̄a ña yakó noo Ndios.

²⁰ Tido ndo'o, tá n̄i seídó'o ndó sa'q̄ Cristo, k̄o ní dákuá'a ndó ña kee ndó dión ²¹ tá miíq̄an ndaa n̄i seídó'o ndó to'on na, tá miíq̄an ndaa n̄i dákuá'a ndó ña ndaa sa'q̄ ná, chi noo iin tó'ón din̄i Jesús ió ña ndaa. ²² Tá sat̄a sa'q̄ kee ndó ña kóni mií ndó, tído viti dánkoo ndó ñayuu yátá n̄i sa'q̄ kuu ndó, ña n̄i chitíán n̄o'o ña kini, ña dánda'í ndo'o, dá kee ndó ña kóni n̄i ndo. ²³ Di'a k̄i'o ndó mií ndó ña ndusqá níó ndo xí'ín ñaxintóni ndo, ²⁴ dá nduu ndó iin ñayuu saá, n̄a n̄i k̄avá'a Ndios koo tát̄o'on k̄i'o kóni mií ná, dá kakuu ndisa ndó iin ñayuu ndaa, iin ñayuu vii noo mií ná.

²⁵ Sa'á ñoó ná dá'a k̄a ni ka'q̄an to'ón ndó, ndino'o ña ndaa ka'q̄an ndo xí'ín ñayuu xí'ín ndó, dá chi

iin tó'ón vá kúú yó. ²⁶ Ta va'ará xídó ini ndó, ná dá'a ni ya'a ndó kee ndó kuachi. Ná dá'a ni kandati ndó ndá keta ndjindii, dá ya'a ñaq xídó ini ndó, ²⁷ ta ná dá'a ni konó ndó noó ñaq u'u ñaq dátuú ñaá. ²⁸ Ta ndo'ó, ná kí'in kuí'íná, ná dá'a ká ni ki'in kuí'íná ndó. Di'a koo ini ndó kechóon ndó, ta xí'ín ndá'á míí ndó kee ndó choon va'a, dá ni'i ndó ñaq a kemáni ndó ná kúnda'í. ²⁹ Q sa kóo ini ndó ka'an ndo to'on kini kua'an xí'ín ni iin tó'ón ñayuu. Di'a ñochí vii ka'an ndó xí'ín ná, dá ná ni'i iní ná kua'ano na íchi Ndios. Tá kee ndó dión, dákúnda'í iní ndó Espíritu ij Ndios, dá chí mií ná kúú tátó'on iin sello ní ni'i ndó, ñaq ná'á ñaq kúú ndó ñayuu mií ná, dá naki'in na ndó'ó tá ná kasandaá kuu nakuaka ñaa ná noo ió na. ³¹ Ná dá'a ká ni ta'u'u ini ndó koni ndó dao ká ñani ndó, ta ná dá'a ká ní kuidó ini ndó, ta ná dá'a ká ni karyíí ndó, ta ná dá'a ká ni kayu'u ní'i noo sátá'an ndó, ta ná dá'a ká ni chinaní kini ndó ñani ndó, ta ná dá'a ni kee ndó ndidaá ñaq kini yó'o noo dao ká ñani ndó. ³² Di'a va'a koo ini ndó xí'ín iin rá iin ndó, ta ku'u ini sa'a sátá'an ndó, ta ku'u ká'ano ini sa'a sátá'an ndó tátó'on kí'o ní ku'u ká'ano ini Ndios sa'a kuachi mií ndó sa'a ñaq ní kee Cristo.

5

Miíqn kánian koo vii yo, chí kúú yó de'e Ndios

¹ Kúú ndó de'e maní Ndios, sa'a ñoó kee ndó tátó'on kée mií ná, ² ta ku'u ini ndó sa'a dao ká ñayuu tátó'on kí'o kú'u ini Cristo sa'a míí ndó, dá chí ní naki'o na mií ná ní xi'i ná sa'a yo, ta ñaq ní

doko ná mií ná ni₁ sá kuu tát₂o'on iin ñ₃a'a támi sá'ān noo₄ Ndios.

³ Ta o₁ sá kí'o ndó ñ₂a ka'ān ñayuu ñ₃a kée ndó kuachi xí'ín ná kó kúú ñadi'í ndó o yíi ndó, o kée ndó ñ₂a ka'an noo₄, o ñ₂a kátoó ndó kakomí ndó kuá'á ñ₂a kui₅ká. Di'a kee ndó ñ₂a kánian kee ná kúú ñayuu Ndios. ⁴ Ta ná dá'a ni ya'a ndó ka'ān ndó to' on nóo, xí'ín to' on kó chóon, xí'ín to' on kini, dá chi kó kánian kee yó dión sa'á ñ₂a kúú yó ñayuu Ndios. Va'a káan daá naki'o ndó ndivé'e noo₄ Ndios. ⁵ Ta kana'á ndó ñ₂a ni iin to'ón ta' on ná kée kuachi xí'ín ná kó kúú ñadi'í ná o yíi ná, xí'ín ná kée ñ₂a ka'an noo₄, xí'ín ná kátoó kakomí kuá'á ñ₂a kui₅ká, noón kúú ná o kóní ta' on na natiin na ta'i ná noo₄ dándáki Cristo xí'ín Ndios. Chi ná kátoó téí ñ₂a kui₅ká, ñoo kúú yokó noo₄ ná. ⁶ O₁ sá kónó ndó ñ₂a ni iin to'ón ñayuu ná o₁ sá dánda'í ndó'ó xí'ín to' on mañá, dá chi mií'an nda₂q kuiti noo₄ ñayuu kée dión vei ñ₂a xido ini Ndios sa'á ñ₂a kó seídó'o na choon sa'ándá na. ⁷ Tído ndo'ó, ná dá'a ni ndikó ndó ñ₂a kée ná kée dión.

⁸ Dá chi₁ tá sat₂a, dá sá kuu ndó ñayuu sá íin naá ñaxintóni. Tído viti ní natoon va ñaxintóni ndó sá'á ñ₂a kúú ndó ñayuu sato'o yo Jesús. Sa'á ñoo koo ini ndó kee ndó tát₂o'on kí'o kée ná kúú ñayuu ní natoon noo₄. ⁹ Dá chi₁ ñ₂a va'a xí'o Espíritu ij Ndios noo₄ yo kíán ñ₂a kakuu yó ñayuu vá'a, ta kakuu yó ñayuu ndísá'ano, ta kana'á yó ñ₂a ndaa. ¹⁰ Ka'i va'a ini ndó sa'á ndidaá ñ₂a, ná ndé'á á kíán ñ₂a náta'an ini sato'o yo Ndios kee ndó. ¹¹ Ta o₁ sá kí'o ndó mií ndó kee ndó ñ₂a kó ndáya'i kée ñayuu íin naá ñaxintóni, di'a koo ini ndó kuñó'ó ndó ñ₂a nótó kée na, ¹² dá chi₁ iin ñ₂a ka'an noo₄ kíán ñ₂a kantó'ón yó sá'á ñ₂a kini kéde'é ná. ¹³ Ndidaá vá ñ₂a nátuu tá

nátoon ñó'o, ta xí'oan ña kándaq ini yo ndá ña'la kíán, dá chí ndidaá vá ña'a nátuu tá nátoon ñó'o.

14 Sa'á ñoó ká'lan na di'a:

Ndoto yo'ó, taa kídi xaan.

Ndakqo tein na kúú tát'on ndii xaan,

dá dátóon Cristo ñaxintónon.

15 Sa'á ñoó kua'án ndo kandaan ndó mií ndó noo iin rá iin ña'a kée ndó, o sa'á kée ndó tát'on kée na'ndeé tq'on, va'a kaan kee ndó tát'on kée na'ió ñaxintóni. **16** Ndi'i ini ndó kee ndó ña va'a viti nónó noo ndó, dá chí tiempo kini nda'o kíán ndéi yó viti. **17** Ta ná dá'a ni kakuu ndó ñayuu xixi, di'a ki'o ndó mií ndó ña kíán kandaq ini ndó ndí kíán kóni Ndios kee ndó.

18 Ná dá'a ni ko'o ndó vino, dá dákini ndó mií ndó, dá naá ini ndó kee ndó ña ko'á vá'a. Va'a kaan konó ndó ná nakutí ndó xí'ín Espíritu ij Ndios. **19** Ta ka'an ndó tein iin rá iin ndó salmo xí'ín himno, xí'ín yaa ij. Ta ndino'o ini ndó kata ndó yaa yó'o keká'ano ndó sato'o yó Jesús, **20** ta daá kuití nakij'o ndó ndivé'e noo Ndios, na kúú tatá yo, sa'á ndidaá ña'a ndó'o ndó, chí kúú ndó kuendá Jesucristo, na kúú sato'o yó.

Ká'an Pablo sa'a ndí kíán kánian kee na ni tandá'a

21 Kueídó'o tá'an ndó sa'á ña ió ñaño'o ndó noo Ndios. **22** Ta dión ni ndo'o, na ña'a xaan, kueídó'o ndó yíj ndó tát'on seídó'o ndó sato'o yó Jesús.

23 Dá chí yíj ndó kúú dinj noo ndó tát'on ki'o kúú Cristo dinj noo ñayuu mií ná, na kúú tát'on yikí koño na. Ta mií ná kúú na dákaki ñaá. **24** Sa'á ñoó tát'on ki'o seídó'o ndó Cristo, ki'o dión kánian kueídó'o ndó yíj ndó noo ndidaá ña'a.

²⁵ Ta ndo'ó, r̄a taa xāan, ku'ú ini ndo sa'a ñadi'í ndo tát̄o'on kí'o kú'ú ini Cristo sa'a ñayuu n̄a, chí ni xi'o na mií ná ña kían ni xi'i n̄a sa'a yóó, n̄a kúú kuendá n̄a, ²⁶ dá koo vii yo noo Ndios, chí ni dāndóo na kuachi yó sa'a ña ni nakata na yó xi'ín tákuií, ta kiróón kúú to'on na. ²⁷ Dión, dá kuu natiin na yó kakuu yó ñayuu mií ná, ta kakuu yó ñayuu ndato, ta ni lú'ú ta'on yák̄o o káne'e yó, ta ni o kóo titii ta'on yó tát̄o'on kí'o ndó'o dá'ón, ta o ndó'o ta'on yó dao ka ña'a kua'án tát̄o'on kua'án ña yó'o. Di'a kakuu yó n̄a ndáa vii, n̄a ñochí ndáa noo ná.

²⁸ Sa'a ñoó kánian ku'ú ini ndo'ó, t̄a taa xāan, sa'a ñadi'í ndo tát̄o'on kú'ú ini ndo sa'a yikí koño mií ndó, dá chí taa kú'ú ini sa'a ñadi'í r̄a, roón kúú r̄a kú'ú ini sa'a mií rá. ²⁹ Dá chí ko ín ta'on káñó'ó yikí koño mií ná. Di'a ndaá n̄a ñá, ta xíto na ña. Dión ta'ani kée Cristo xi'ín yó, n̄a kúú ñayuu n̄a, ³⁰ chí kúú yó yikí koño n̄a. ³¹ Sa'a ñoó kánian dánkoo taa tatá r̄a xi'ín naná r̄a, dá naki'in tá'an ra xi'ín ñadi'í r̄a, dá kían nduu na nda iin tó'ón vá. ³² Ndichí nda'o kua'án ña yó'o, tído ni ka'in sa'án, dá dákí'in tá'in ña xi'ín tát̄o'on ndó'o Cristo xi'ín ñayuu n̄a. ³³ Sa'a ñoó iin rá iin mií vá ndó, t̄a taa xāan, kánian ku'ú ini sa'a ñadi'í ndo tát̄o'on kí'o ndó'o ndó xi'ín mií ndó. Ta ndo'ó, n̄a ña'a xāan, kánian koo ñañó'ó ndó noo yí ndo.

6

¹ Ta ndo'ó, takuáchí yíxi'ín takuáchí di'í kuendá sato'o yo Jesús, koo ini ndo kueídó'o ndó tatá ndo xi'ín naná ndo, chí ña yó'o kían va'a noo Ndios. ² "Koo ñañó'ó ndó noo tatá ndo xi'ín noo naná ndo", kaá choon sa'ándá Ndios. Ta ña yó'o kúú

choon mií noó ñaq kían dána'a noo yo ñaq nandió né'e Ndios ñaq va'a noo yo ñayuú yó'o, ³ chiq ká'an ta'ani na: "Tá kée ndó dión, dá kían koni ndó kandei va'a ndó, ta koni ndó kua'ano yatá ndó ñayuú yó'o."

⁴ Ta dión ta'ani ndo'ó, na kúú tatá xí'ín naná, ná dá'a ni koo ini ndó dákuido'ini ndó de'e ndó. Di'a koo ini ndó dákuá'ano va'a ndó xi, ta va'a taó ndó xí, ta dána'a ndó noo xí ná kee xi tátó'on ki'o kóni sato'o yo Jesús.

⁵ Dión ni ndo'ó, na ñó'o tixi ndá'a iin sato'o ñayuú yó'o, koo ini ndó kueídó'o ndó na xí'ín ndino'o ini ndó, ta kayu'ú ni'ini ndó na xí'ín ñaq nda'i ió ini ndó tátó'on ki'o kée ndó xí'ín Cristo. ⁶ Kechóon va'a ndó, va'ará ko íin sato'o ndó ndé'é rá ndo'ó, ta ná dá'a ní kee ndó tátó'on kée na ndukú ñaq nata'an ini taa koni ñaa rá. Va'a kaqan kechóon ndó noó na kúú sato'o ndó tátó'on ki'o kéchóon ndó noo Cristo. Ndino'o ini ndo kechóon ndó, chiq ki'o dión kóni Ndios kee ndó. ⁷ Sa'á ñoó ndino'o ini ndó kechóon ndó noo sato'o ndó. Kee ndó kuendá ñaq noo sato'o yo Ndios vá kéchóon ndó, ta o duú noó taa ñayuú yó'o, ⁸ chiq sa ná'á vá míí ndó ñaq tátó'on ki'o káa iin rá iin ñaq va'a ní kee ndó, ki'o dión koo ñaq va'a nandió né'e Ndios noo ndó, á mií ndó ñó'o ndó tixi ndá'a iin sato'o o koó.

⁹ Ta dión ni ndo'ó, na kúú sato'o, keva'a ndó xí'ín na ñó'o tixi ndá'a ndó, ta o sa dáyu'ú ndó ná xí'ín to'on ká'án ndó, chiq sa ná'á vá míí ndó ñaq nda induú ió sato'o ndó, na kúú ta'ani sato'o na ñó'o tixi ndá'a ndó. Ta sa ná'á ta'ani ndó ñaq ko íin ta'on manj cháá ká noo ná, iin noó kúú ndi'i va yó noo ná.

Ná kandixi yó nda'á chóon, ñaq kían xí'o Ndios noo yo, dá kandeé yó xí'ín ñaq u'u

10 Ņani maní miíí, noo ndidaá ñaq'a, koo ini ndó kendakí ndó miíí ndó xí'ín ñaq kándisa ndó sato'o yo Jesús, ta kendakí ta'ani ndó miíí ndó xí'ín ndéé ká'ano miíí ná. **11** Ta nandixi ndó nda'á chóon, ñaq kían xí'o Ndios noo ndó, dá kandeé ndó kandita ni sisá ndó kuió né'e ndó ñaq kini tánda'á ñaq u'u vei noo ndó. **12** Dá chí ko naá ta'on yó xí'ín ñayuu xí'ín yó, di'a naá yo xí'ín ñaq kini né'e choon noo táchí káa, xí'ín ñaq kini ndakí cháá káa ndéí noo táchí káa, xí'ín ñaq kini dándáki níó ñayuu ndéí ñayuu íin naá yó'o, xí'ín iin rá iin tu'u ñaq kini xíonoo noo díkó káa. **13** Sa'á ñoo nandixi ndó ndidaá nda'á chóon xí'o Ndios noo ndó kechóon ndó, dá kandeé ndó naá ndó xí'ín ñaq kini tein kuú vei ñaq dándó'oan níó ndó, dá kían kandeé ndó kuita toon ndó noo ndidaá ñaq vei ndo'o ndó. **14** Sa'á ñoo kuita toon ndó, dá chí sa'ndíko va cincho tji ndó, ñaq dándáki ñaq ndíko ndó ñaq ndaaq sa'q Ndios. Ta sa'ndíxi ta'ani ndó káa ndadí yu'u ndíká ndó, ñaq dándáki ñaq kúú ndó ñayuu ndaaq noo Ndios. **15** Ta sa'yí'i ta'ani ndó ndisa ndó, tá'qan ñaq dándáki ñaq sa'íó nduu ndó kanoo ndó dána'a ndó to'on va'a Jesús, ñaq kían nachindei va'a ñayuu xí'ín Ndios. **16** Ta noo ndidaá ñaq'a natiin ndó káa dá'ándá, ñaq né'e soldado chindeé rá míí rá, chí káa yó'o dándáki ñaq kández iní ndó Jesús. Ta xí'ín ñaq yó'o kandeé ndó chituu ndó yiryókó kéis ita tánda'á ñaq kini vei dándó'o níó ndó. **17** Ta natiin ta'ani ndó káa kaño'o ndó, dá chindeéán diní ndó, ta ñaq yó'o dándáki ñaq ni káki ndó ni kee Ndios. Ta natiin ta'ani ndó espada, ñaq kían xí'o Espíritu ij Ndios noo ndó. Ta espada yó'o kúú to'on Ndios.

18 Ta daá kuití koo ini ndó ka'an ndó xí'ín Ndios, ta kueí nda'í ndó noo ná xí'ín to'on xí'o Espíritu ii. Ta daá kaño'o ini ndó ka'an ndó xí'ín ná, ta o sa kátuu ndó ña kakä ndó ña mani noo Ndios sa'a ndidaá kā ñayuu kuendá mií ná. **19** Ta kakä ta'ani ndó ña mani noo Ndios sa'a yú'u, dá nani'í to'on ka'in, dá kían ná dá'a ni yu'íi dána'i noó ñayuu ndi dándaki to'on va'a sa'a Jesús, ña kían ni sa io de'é noo Ndios, **20** chi mií Ndios ni xi'o choon yó'o nooí, ta sa'a ña dána'i to'on va'a yó'o, sa'a ñoó nákaai ve'e kāa. Ta kakä ta'ani ndó ña mani noo ná sa'í, dá ná koo ndee iníi ka'in sa'a to'on yó'o tátó'on kí'o kóni mií ná.

Xí'ín ndisá'án yó'o dándí'i Pablo ña ká'an na

21 Tá kosaq ñani mani yo Tíquico noo ndéi ndó, dá nakani ra xí'ín ndó sa'a ña ndó'i xí'ín sa'a ña kéei. Ta iin taea ndísá'ano nda'o kúú rá íin ra noo choon sato'o yo Jesús. **22** Ta sa'a choon yó'o tanda'i ra kosaq rä noo ndo, dá nakani ra xí'ín ndó sa'a ndidaá ña ndó'o ndu, ta kí'o ra tandeé iní noo ndo.

23 Ná kí'o tatá Ndios xí'ín sato'o yo Jesucristo ña ná koo va'a ini ndo'ó, ñani, ta ná kí'o ta'ani na ña ná ku'u ini sa'a sáta'an ndó sa'a ña kándezé iní ndo ná. **24** Ta ná koo ña mani xí'o Ndios xí'ín ndidaá ní ndo'ó, ña ndino'o ini kóni sato'o yo Jesucristo. Dión ná koo.

**Tuti yó'o kúú to'on Ndios, ta xí'o ña kuendá
sa'a Jesús
New Testament in Mixtec, Tezoatlán (MX:mxb:Mixtec,
Tezoatlán)**

copyright © 2006 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Mixtec, Tezoatlán

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mixteco, Tezoatlán [mxb], Mexico

Copyright Information

© 2006, Wycliffe Bible Translators, Inc.l

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Mixtec, Tezoatlán

© 2006, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022

b81ac6b3-0ad5-5336-8d42-4c2703b04e9f